

مُطَرِّف

محل اقامه :
در سعادتده باب عالی جاده سنده
اداره مخصوصه

انتظار :

مسکونه موافق آثار جدید مع المنوبه
قبول اولتور
درج بدلهین آثار اعاده اولتور

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دین باحث هفته لقا رساله در

مؤسسه لری : ابوالاعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تاسیسی :
۱۱ نمبر ۳۲۴

سنه لکی	القی آیانی	درسه دنده
۶۰	۲۰	درسه دنده
۸۰	۴۰	ولایانده
۸۰	۴۰	مملک اجنبیه ده

در سعادتده نسخه بی ۵۰ پاره در

قیرلادن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ فروش فضله آلنیر

در سعادتده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولتور.

ایکنجی جلد

۱۴ جمادی الاول ۱۲۷۲ پنجشنبه ۲۱ مایس ۱۳۲۵

عدد : ۳۹

بومقصده خیرک حصولی ایچون جامع لرده ، مدرسه لرده طویلانیلی ؛ هر جامع ، هر مدرسه روح اتحادک هبوطکاهی اولمی ، هربری عین سلسله یی تشکیل ایدن حلقه لر مثابه سنده بولنلی . بتون اقطار عالمده کی عالم لر ، خطیلر ، امام لر ، واعظ لر عقد رابطه ایدرک حصول اتحاد عائد شئونک مذاکره سی ایچون مراجعتکاه اولمق اوزره ارضک مختلف نقطه لرنده مرکز لر وجوده کتیرملی . عوامک الندن طوته رق کتاب اللهک ، احادیث صحیحه نک کوسترمکده اولدینی سعادت حقیقه ومدنیت فاضله یه طوغرو سوق ایتلی . بوجدلکاه حیاته مسلمانیلری سائر ملت لر دن بودرجه لرده کری برافان اسبابی ایجه تدقیق ایدرک برآن اول ازاله سی چاره لرینه باقلی . علوم وفنونی تعمیم ایللی . شریعت بیضایی محاط اولدینی بدعت لر دن قورتارملی . اسکی بدعت لری برر برر محو ایلدکن باشقه یکدن ظهور استعدادینی کوسترنلرکده شیوعنه قطعاً میدان ویرمه ملی .

جداً تأسف اوانورکه برحزب قلیل استثنای ایدلیدی صورتده علمای امت بوقدر آسان اولان بوسیله یه توسل ایتورلر . ملوک مسلمیندن ، حیتوروران عیامدن امید ایدر زکه او حزب قلیلی مظاهرتلریله ، نصرتلریله تأیید ایدرلرده آرتق بوپیشانلغه برخامه ویرلر . عصرلردنبری طاتیدیغمز آجی تجربه لر بزم ایچون اویله واضح برر درسدرکه باشقه سنه احتیاجز یوقدر . یقینه کیلره دست مواخاتی طوغرودن طوغرویه اوزاته رق ، اوزاقده کیلری ده بالواسطه محیط اخوته الهرق دینه ، ملته مفید اوله جق اسبابی ال برلکیله ازاله ایتک ، بالعکس ضرر ویره جک حادثاتی یه ال برلکیله منع ایلک پک کوچ برشی دکدر . ایشته بویله عالی برتشبنده بولونانلر اک بیوک فریضه یی ادا ایتش اولورلر . یأسک معناسی یوقدر . حیات امتدن هنوز رمق باقی در؛ امیدلر ایسه ده منقطع اولماشدر . والی الله المصیر ...

مهرمفتی سرحدوم شیخ محمد عبده

محمد عاکف

اسلامده سیاحت ویریلن اهتمام

سعادت دنیویه و اخرویه منزی متکفل اولان شریعت غرای احمدیه ، هر زمان و هر عصرده مادی و معنوی ترقی و تعالی نرک مدار قوام و حصولی نهیه متوقف ونه دن عبارت ایسه کافه سنی مفرداتیله جامع اولدینی وارسته بیاندر .

بو جمله دن اولمق اوزره فخر کائنات علیه اکمل التحیات اغدمن حضرتلری سیاحتک بوامت ایچون دائماً لازم الاهتمام بردستور حکمت اولدینی شو حدیث عالی ایله بیان بیورمشلردر :

(السائحون هم الصائمون) سیر و سیاحت ایدنلر ، اوروج طوتانلردن معدوددر . دیگر حدیث نبویه (سافروا تصحوا وترزقوا) ثروت وسامانه نائل ، صاغلام و دینج اولمه کیزی ایسترسه کز سیاحت ایدیگز! بیورلمشدر . ایشته بو حکمت آمیز بیانات سنیه لر یله سیاحتک

علمای دین آره سنده کی بو وحشت ، بو مبادت ملوک اسلام آره سنده جاری . سلطنت عثمانیه نک مراکشده : مراکشک عثمانیلر نزدنده بر سفیری اولماسی غریب دکلی ؛ دولت علیه نک افغانیلرله ، شرقده کی دیگر طوائف مسلمین ایله مناسبات صمیمیه سی بولنماسی تحف اولیورمی ؛ بو تفرقه لر ، بو بیکانه طورلر بوتون مسلمانیلره سرایت ایتدی . بر حالده که بر قومک دیکریله ، بر بلده نک او بریله اولانجه علاقه سی عینی دینه ، عینی عقیده ده بولندقلرینی خیال میال بیامکدن عبارتدر دینه بیلور . حتی بولندقلری موقعلری بیه موسم حجه بالتصادف یکدیگرندن اوکرنیورلر . واسفا که زوالیلرک بربرلری حقه ده سوق تصادفه حاصل ایتدکلی معلومات کندیلرینه پک آجی برطاقم حقیقتلر اوکرتیور ! مات قوی البیه ، صحیح المزاج بوجود عظیم ایکن معروض اولدینی حادثات اجزای مرکبه سی آره سنده کی آهنکی خلدار ایتدی . اوبیان معظم انحلاله یوز طوتدی . هر جزو استقلاله ، یعنی اضمحلاله اوغراشیور .

روابط اسلامیه نک بو ضعفی ، بو انحلالی رتبه علمک مرتبه خلافتدن انفصالی ایله باشلامشدر . اوت ، خلفای عباسیه ، خلفای راشدینک مسلک جلیلی تعقیب ایده رک اصول وفروع دینه اجتهاد درجه سنده بر علم ایدینه کیمزین یالکز خلافتک اسمیه اکتفا ایتدیلر . بوندن طولای مذاهب چوغالیدی ، قرن ثالث هجرتدن اعتباراً خلاف اودرجه یی بولدی که هیچ بر دینه امثالی سبق ایتماشدر . صکره وحدت خلافت خلدار اوله رق بر قاچ قسمه آیرلیدی ، عباسیلر بغدادده ؛ فاطمیلر مصرده ، مغربده ؛ امویلر اندلسده خلافت تشکیل ایتدیلر . ارتق جماعت مسلمین تفرقه یه کرفتار اولدی . رتبه خلافت وظیفه ملک درجه سنه ایندی . نظرلرده کی هیئت سابقه سی قالمدی . سلطنت طلبنده بولونانلر یالکز وسائل شوکت وقوتی جمع ایتک جهتنی التزام ایده رک خلافت طرفه هیچ باقیدیلر .

هله جنکیزخان ایله اولادینک ، تیمورلک ایله احفادینک میدانه چیقارک طرف طرف بلاد مسلمینی قان ایچنده بر اقلری ملت آره سنده کی اختلافی آرتیردی ، روابطی بسبتون محو ایتدی . ملوک ایله علما آره سنده عروه اتحاددن اثر قالمدی . هربری کندی باشنه ایش کورمکه باشلادی . میدان آلان نامتناهی فرقه لر یابرسلطنت تشکیله . یاخود بر مذهب تأسیسنه اوغراشدی . وحدته سوق ایدن ، اتحاد ایله امر ایدن عقائد کوشیدی ، او عقیده لرک عقولده کی اشکالی یوقاریده سویلیدی کمز بی سود و بی عمل برر صورتدن عبارت قالدی . بر حالده که بوکون بر جماعت اسلامیه اصابت ایدن فلاکت دیکر بر جماعت اوزرنده اولویه آجیمق قیلندن اوله رق بر تاثر حصوله کتیریورده اومصیبتک دفعی ایچون هیچ بر اثر حیات اویندیرمیور .

ورائت انبیا ایله مشرف اولدقلرینی لسان شارعدن دویان علما ایچون حق ورائتی ایفا ایتک واجبدرکه بوجیه رابطه دینه یی یکدن تحکیم ایلک . دینک امر اولدینی آهنک اتحادی قوتلشدیره رک اورتده کی وحشت و اختلافی قالدیرمقله ادا ایدیله بیلر .

متضمن اولدینی فوائد لایحیی ایضاح و امت و احبابی سیر و سفره تشویق و ترغیب بیوریورلر .

اسلاف عظام حضراتی ، بو احادیث نبویه نك مضمون عالیسنه اتباعاً ، ایجابات عصریه لرینه کوره بو امر مهمه لایق اولدینی اهتمامی و یرمرك ، وسائط نقلیه نك يك نقصان زمانلرنده معلوم اولان بتون اقطار جهانی کشت و کذار ایدوب ، اقوام و امك عادتنه ، احوال جغرافیه ، حیات و معیشتلرینه دائر نیجه اثار قیمتمدار برافه لريله علوم و فنونه يك بیوك خدمت ایتمیشلردر . ایشته تاریخ بوکا شاهد عادلدر . بزله هر نه قدر او آثار کزیده بی تقدیر ایتمزسه که ده اوروپا ارباب علمی انلرك محصول سیاحتلرندن بحق حصه یاب اولدیلر و اولمقددرلر . بز معاشر مسلمین افعال و حرکاتلری قوانین جلیله احمدیه به توفیقه يك بیوك قصور واهمال کوستردیکمز کی ؛ شرع مبینده سیر و سفره چیقان مکلفینه اعظم عباداتدن معدود صوم و صلاتده معلوم اولدینی اوزره درت رکعتلی نمازلر حال سفرده ایکی رکعت اولسی ، « وان کتم مرضی اوعلی سفر ... » آیت جلیله سنك مقتضاسنجه ایام رمضانده صحیح و مقیم نره اداسی فرض اولان صومك ارباب سیر و سفره صکره اداء ایتك شرطیله مساعده ایدلمسی ، مدت مسحك تمیددی ، ابن السیلك محل اتفاق و صدقه اولسی کی مساعدات بخش اولونمسیله امر سیاحت تسهیل بیورولدینی حالده مع التأسف بوندن ده خاسر قالمشیر . سیاحت بر قوم ایچون منافع عیدیه بی جامددر . چونکه انسانلر خاقه تقلیده میال اولدقلرندن ، جمعیت بشریه ایچنده هر تر قینك حصولی کوره نکه تابعدر . انسان بالذات کوزورسه بصر و بصیرتی آچیلیر ، بر قومده موجود اولان اثار تمدن ، صنعت ، تجارت مجرد یقیندن کورمکله دیگر قومه انتقال ایدر .

غربک بوکونکی سویه مدنیته ترفع ایتدیکنك اسبابی تعمیق و تدقیق اولندقدمه انلر او حیرتفرزا آثار عمرانیه آنجق شرقه سیاحتلریله واصل اوله بیلدیکلری نمایان اولیور . دهها دوغروسى ، مدنیت قدیمه اسلامیه بی یقیندن تدقیقه قویلدیلر . اندلس ، مصر خزائن عرفاندن حقیقه فائده مند اولدیلر . حالاسیاحت متدایه لريله شرقك مدید خواب غفلتنی ، جهالتنی غنیمت و فرصت بیلهرک المزدده بولنوب قیمت حقیقه سنی تقدیر ایدمه مدیکمز آثار عتیقه دن معدود ذی قیمت اشیایی اله کچروب کتب خانه لرینی ، موزه خانه لرینی ، مؤسسات علمیه لرینی تزیین ایتدیلر . خلاصه اسلام ایله مسکون قطعه ده قابل استفاده نه وارسه ، بزکوشه نشین عطالت اوله مزدن طولایی ، هپ آنلری آلدیلر ، ایلر ایتدیلر . بو حیرتفرزا حاله کتیردیلر .

معلومدرکه سیر و سفر ، یاصرف زیارت مقصدیله اختیار ایدیلر ، یاخود تجارت ، جهاد کی بر مقصد طولایسیله وقوع بولور . اقوام مسلمه اراسنده شق اولنی ، یعنی اوروپا سیاحتی کی جهانی جولان ایدن برمسلمان بولمق عادتاً محالدر . حالوکه جمعیت اسلامیه نك حال حاضری بو طرز سیاحته شدت احتیاجی درکار

اولمقه برابر ، قرآن حکمت بیانك « قد خلت من قبلکم سنن فسیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبة المكذبین » نص کریمی مثللو بر جوق آیات جلیله سندن مستبان اولدینی کی بالاده ذکر اولنان احادیث نبویه ایله ده تشویق و ترغیب ایدلمشیر . شریعت احمدیه نك بو مثللو ترغیبات و تشویقاتنه رغماً امور دنیویه به متعلق اولوب اسباب راحت و معیشتلری ، عمران و ترقیمزى تأمین ایدن قواعد مدنیه سنك همان همان کافه سنده عکسنی التزام ایتدیکمزى کورورز . اصلاً قابل انکار اولیان بوحرکاتمرك نتایج مؤلمه سی کوندن کونه کسب شدت ایدیور . فاعتبروا یا اولی الابصار ... !

کاهلم شق ثانیه به : بزده بوکی بر مقصد و مصلحته مبنی سیاحتی اختیار ایدنلره مع التأسف يك از تصادف ایدیلیر . ایشته رسول ذیشان افندمر حضرتلری بودرلو سیر و سفرک بوات مرحومه به ، افع عیدیه بخش ایده جکفی بیان صددنده : « من تعذرت علیه التجارة فعليه بعمان » بیورمشلردرکه مال منیفی : « کسب و کاری کساده دوشن ، کچنمکده کوچلك چکن آدم عمانه کتسون » . عمان عصر سعادتده زمانمرك آمریقاسی مثابه سنده اولدیغندن تجارتی طاراشمش اولانلرك اورایه سیر و سفر ایتلرینی امر و فرمان بیوریورلر . بو حدیث نبوی ایله عالم اسلامك حال اسف اشتمالی مقایسه ایدیلدکه بر مؤمن حقیقت بینك بتون موجودیتیله حاله آجیامسی متصور دکلددر . بوکون بلاد اسلامیه اقوام سائر نك تجارتکاهی اولمش ایکن بزله حالا تجارتیه ، صنایعه نظر نفرته باقمقندن کنسیدمزی آله میورز . عجبا اوروپاده ، آمریقاده ، هند و چینده تاجر ، سیاح بر مسلمانانه تصادف ایدیله بیلیرمی ؟ هیهات ! بیلیم بو حال نه وقته قدر دوام ایده جک ؟

آرتق بزله تجارب عیدیه و معارف عصریه واضحا کوستردی که دین محمدینك قوت و سطوتی جمعیتمرك قوت و شوکته ، قوت ایسه ثروته ، ثروت تجارتیه ، تجارتده معارفه محتاجدر . شو حالده بو وسائل و وسائط متسلسله نك هانکیسنی التزامده قصور کوستریرسه ک مشقتدن ، ذلتدن ، محکومیتدن یقلمزی تخلص ایدمه جکمز میدانده در . چونکه عادات آئیه بویله جاری اولمشدر .

هر حالده روی زمینده موجود مسلمینك مقتدی به و مرشدی اولان مقام معلاى خلافت ، احکام جلیله اسلامیه دن اولوب عصرلردنبری امتثال ایدلمیه رك متروك قالان قواعد مدنیه بی موقع اجرایه وضع ایتمکله بتون عناصر مسلمیه نمونه امتثال اولمیدر . واقعا ایام مشثومه استبدادده حکومت اسلامیه غدا و احصادن افزون بر طاقم نامشروع افعال و حرکاتك مصدر و منبعی اولدیغندن شرع متینك وسائط عمران و ترقیه عائد قسمنك اجرا و احیاسنی کنسیدسندن بکلمك عادتاً محال اندر محال ایدی .

له الحمد و الله عون ربانی و امداد و حایت جناب پیغمبری سایه سنده خیلی زماندنبری شریعت محمدیه نك احیاء و اجرا اولمسنه یکانه حائل و مانع اولان هیکل ا تبدادی حیرتفرای عقول شجاعت و بسالتلریله

مدنی، فکری و سیاسی لرینه دأر مکتب عربی و مکتب ملکی تاریخ سیاسی معلومند. فزانی افجورا ارغلی بوسف بک اندی طرفنده بربرله قونفرانس در.

مساعده کزله بنده بر ساعت قدر سويلك ايستورم. بکا ویریلن موضوع، روسیه ده ساکن ترکلرک حیات مدنی، فکری و سیاسی لرینه دائر در. جمله، واضح دکل. اولاً: «روسیه ده کی ترکلر» دینیور، تحدید ایتک ایسته نیور. مع مافیه بوده بک واسع در. بو وسعتله آلیرسه ده ینه ایچندن چیقلماز. اسکی دنیا یاریم کره سنی کوز اوکته کتیریکز! اوراده اوچ قطعه وار. غرب شلی یه تصادف ایدن و یرتیق پاچاوره یه بکزمین غربی قسمی قوپاروب آتی ویرک؛ آفریقا دینن پارچه یی انسانلرک ضعیف قوللریله چیزدکاری قنالدن قیرپسویرک؛ صاغده کی اوچ درت شبه جزیری کسک او وقت اسکی دنیانک اصل کووده سی قالیر. ایشته بو کووده تماماً ترک یری، بزم مال مورونمزد در. او ترک یرنده بر چوق اقوام وار. یاقوتلردن طوتکزده، تیتیلیر، قیرغیزلر، قالموقلر، باشقوردلر، تاتارلر، ترکلر، ارک، الی اخره ... مذکور قوملرک هپسی اصلاً بر در، تورانی درلر. لکن بو قوملرک بعضری اسلام؛ بعضری اسکی ترک مذهبی؛ شامانی؛ بعضری بودی لکه کیرمشلر. بونلرک هپسندن بحث ایدمک دکل. بو اقوامک مدنیته فرقلری غایت بیوک، بونلرک ایچنده بر قسملری وار، دینجه مسلمان و مدنیته بر برلینه یقین. اصل سزه سویلیه جکم بونلر در.

بونلر اوچ مرکز اطرافنده طوبلانیر: ۱ - وولغا حوزه سننده کی ترکلر، ۲ - قاف طاغلری جنوبی، ماورای قافقاسده کی ترکلر، ۳ - بخارا، طاشکند، سمرقند و اطرافنده کی ترکلر. دیمک بحث ایدم جکمز برک بونلر در. بر درجه یه قدر تحدید ایتدک.

شیمدی بونلرک حرکات فکریه، مدنی و سیاسی لرینه نه زماندن اعتباراً باشلایه جغز؟ موسی بکک دیدیکی کبی ترک بن یافشدن باشلارسه ق بک اوزاغه قاچارز. کلک، بز ۱۸۸۳ سنه سندن باشلایه لم. بو ائنده روسیه ده مهم بر شی میدان چیقدی: ترجمان غزته سی. یکنظرده او قدر مهم دکل کبی کورونیور، لکن حد ذاتنده اهمیتلیدی. یکریمی بش سنه لک بو دورده کی حرکات فکریه یی ایکی دوره یه تقسیم ایدرسه ک مقصدی ده قولا یلقله افاده ایتش اولورم.

۱ - ۱۹۰۵ سنه سنه قدر یکریمی ایکی ییل،

۲ - اهمیتی اعتباریله اوکا مقابل کله جک شوصوک اوچ سنه لک زمان.

کچن قونفرانسنده خاطرلرده قالمشدر، احمد مدحت افندی اهمیتی بر مقدمه یامشدی. بتون ترکلر حقنده دوشونیه جک شیلری خلاصه سویله مشدی. بنم درعه ده ایتدیکم خصوص اونک سویله دکلردن بر ایکسینی آلوب توسیع ایتک.

اولاً ۱۸۸۳ سنه سننده روسیه ده کی بو اوچ کومه ده بولونان ترکلرک

اساسندن هدم و قلع ایدمک مشروطیت مشروعه مزی تحکیم و ترصین ایدن شجعان اسلام کندیلرینه بتون عالم اسلامیت و انسانیتی مدیون شکران ایلشدر در.

ایشته بو خدمات مبروره لرینک اشلوجه اقتطاف ایتدیک موقیاتدن اولمق اوزره مقام خلافت شان و حیثیتی بونجه سیاتیه لکله بن خاقان مخلوعک حیل و دسائسندن تخلص ایدیلهرک، خلوق، عادل، اوصاف خلافتی بحق جامع ده ایلک یوم بیعتده خلفاء راشدین اثرینه اقتفاء بیوره جقلرینی قولاً و فعلاً ابراز ایدن «امیر المؤمنین خلیفه نوجه سلطان محمد خان خامس» حضرتلرینک شرف جلوسلریله مشرف اولدیغدن عالم اسلامی تبریک و تبشیره مسارعت ایدمزر. جلوسلرینی متعاقب شمعی یه قدر کوشه نسیان و عطائه آتیلان امرمهم سیاحت لایق اولدینی اهمیت فوق العاده یی و یرمک تبعه لرینه ایلک مواعدو تبشیراتی ولایاته سیروسیاحت کیفیتی اولدی. بو حال، جدا مجدلری فخر السلاطین ابو الفتح سلطان محمد خان حضرتلری کبی فاتح اقبال عالم اسلامیت اوله جقلرینه بربراعت استهلال تشکیل ایلکده در.

خلاصه شونی عرض و اخطار ایتک ایسترمک حکومت اسلامی به بلاضاعة اوقات آوروپانک سیر و سیاحت و یردیک اهتمامی نظر اعتباره آلهرق مالکمزده فکر سیاحتی تعمیم و اجرایی ایچون لازم کلن تدابیری اتخاذ ایتلدر. باخصوص مکاتب عالیه طلبه سی هنکام تعطیلده آوروپانک بلاد مشهوره سنه سیاحت ایتدیریلرسه «لیس الحبرکالعیان» مصداقجه منافع لاتیصی اقتطاف ایدیله جکی لاریب فهدر. بناء علیه مرجعک نظر دقتی جلب ایدمزر.

بوندن باشقه اهلیمزک ارباب ثروت و حیت اولانلری امر سیاحتک تسهیل و تعمیمی ایچون آوروپا، هندستان، آمریقایه سیاحت ناملریله شرکتلر تشکیل ایدمک جسم واپورلرله مجتمعاً سیاحت دعوت ایتسه لر برچوق ذوات اشتراک ایدمک شهبه سزدر. بونکله برابر بو خدمتلریله کندیلری مادی و معنوی مستفید اولدقلری حالده دین و وطنده بیوک خدمت ایتش اولورلردی. ایشته بو صورتله «تعاونوا علی البر و التقوی» امر جلیله امتتالاً متحداً چالشیرسوق طریق مدنیته بزى بک کریده براقان مجاورلریمزه مدت قلیله ظرفنده ملاقی اولورز. اللهم اصلح احوال امة محمد!..

فریملی بعرب کمال

قونفرانس

قونفرانس

روسیه ده ساکن ترکلرک حیات مدنی، فکریه

و سیاسی لرینه دائر

مقرری
آقورا ارغلی یوسف بک

محرری
ح. اشرف ادیب

استانبولده نهمیده بولانه روسیله اسلام طابعی جمعیت
مهمرسلک دلالت معارفیردرانه سید روسیه ده ساکن ترکلرک هپات